

A DOUA SĂPTĂMÂNĂ

(fragment*)

„și uneori se schimbă lumina.“¹

Îi tot răsună versul ăsta în cap de când s-a trezit, e în fața asistentei de la care o să ia biletul de externare, Ioana așteaptă afară, va fi bine, își spune, mai mult să se convingă, și iar:

„și uneori se schimbă lumina“.

Poate o ia și ea razna acum, se sperie, îmi pare rău, dar mama dumneavoastră nu mai e la noi, cum adică nu mai e la voi?, nu mai e, așteptați, vă rog, mă interesez.

Și albul de spital e dintr-odată foarte intens, o înțeapă ochii, cum poate să dispară un bolnav?, îi vine să urle la femeia din fața ei, care tot dă telefoane, a fost mutată noaptea trecută la spitalul de infecțioase, îi spune în cele din urmă, testul Covid a ieșit pozitiv, mă auziți? Acolo trebuie să mergeți.

Mă auziți?

O aude, sigur, ar spune ceva, dar își simte gura cleioasă, nu poate să articuleze nimic, merge spre ieșire, ce te faci, prințesa Leia, tu, care le planifici pe toate?, capul tău e o cutie goală.

A venit fără buletin, ați adus-o fără buletin, o repede Ioana, uite că aici are voce, se miră și se bucură în același timp, aveți rețeta de la cardiolog, aduceți medicamentele, în magazie nu am găsit, o pijama, pampers și apă, la noi nu este potabilă.

Asistenta vorbește repede, e agitată, ce fel de spital e ăsta?, o aude iar pe Ioana și e bine, din moment ce ea tot nu e în stare să zică vreun cuvânt, încă i se pare ireal, dar halatul alb nu se lasă intimidat, aveți noroc că a prins loc aici, e singurul specializat pe Covid.

Și apoi o aude pe ea, deși nu o vede încă, dar e ea, știe sigur, optzeci de ani am făcut în ianuarie, cu petrecere, fiica mea a organizat... și celelalte vorbe se pierd sau nu reușește ea să le pună în ordine.

În capătul îndepărtat al holului apare infirmiera, împinge un cărucior în care e maică-sa, mai mult o ghicește, e mai mică din depărtare, capotul roșu cu negru, pe care îl poartă de sărbători, atârnă puțin peste margine, mamă, strigă și sunetul ascuțit o sperie pe Ioana, dar maică-sa n-o aude, ușa de la salon se închide cu zgomot, nu puteți să vă apropiați,

i se spune sec, mamă, suntem aici, strigă iar, puteți să vorbiți doar la telefon.

Tu de ce nu comentezi nimic?, îi reproșează Ioana când ajung acasă, putem să-i dăm în judecată, nu e normal, dar ce e normal din ce se întâmplă?, asta e realitatea, se poate mai rău, uneori pe Salvare se pierd acte, proteze dentare, medicamente, pacienți, la morgă se-ncurcă cadavrele, cel mai bine e să verifici, așa se face, am auzit atâtea povești de la oamenii care vin în librărie, că mi-e și teamă să mă gândesc.

Să caute în minte doctori pe care ar putea să-i sune, Tudor are o verișoară asistentă, sau poate doctorul de familie știe pe cineva, în țara asta întotdeauna trebuie să știi pe cineva care știe pe cineva, asta e regula numărul unu, deschide telefonul și caută în agendă, e calmă și asta o surprinde chiar și pe ea.

Ar trebui să iei un aparat de oxigen, e o firmă care închiriază, dar să știi concentrația, sigur o să ai nevoie când se va întoarce, dacă se va întoarce, îi vine să spună, dar se abține, și să găsești pe cineva care să stea cu ea, eventual, dau și eu niște telefoane, dacă vrei, aveam o femeie pentru bunică-mea acum vreo 2 ani.

Și vocea colegei care-i vorbește face ca realitatea să fie și mai puternică, trebuie să te pregătești, mai aude, și-i vine să țipe la ea taci, taci! Săptămâna trecută vorbeau despre mâncare, maică-sa insista să facă salată boeuf, ea nu voia, tocmai ce-am mâncat de Crăciun și de rev, și azi trebuie să-i găsească oxigen, de parcă ar fi cel mai natural lucru din lume.

Și, deși gândul inițial a fost că poate să rezolve, că sunt oameni în jurul ei care știu alți oameni, că există conexiune chiar și când nu te aștepți, încă nu are nicio soluție, ce ai făcut, Elena, toți anii ăștia? Nu poți să dai un telefon și să afli mai multe, nu poți să intri la ea, nu cunoști nicio asistentă, niciun doctor, nicio infirmieră, nu te bagă nimeni în seamă, mereu e o peliculă fină, invizibilă între tine și ceilalți, trebuie să treci dincolo de ea.

În urmă cu ceva timp ar fi vrut să nu o mai vadă măcar o săptămână, să nu o mai audă, să nu mai fie nevoie să

R@

controleze în fiecare zi cum este, dacă a luat pastilele, să nu le mai numere, să nu-i mai observe pielea cu teama că va mai găsi vreo vânătăie, iar acum, că e în grija altora, nu se simte mai liniștită.

Și nici zăpada care cade de câteva ore nu o ajută, fulgii mari formează un perete opac, nu mai poate să vadă nici în spate, nici în față, toate drumurile s-au închis.

Mama ta este puternică, aude mereu asta, dar la ce le folosește puterea, îndârjirea de a face un pas și încă unul, uneori renunțarea e un semn de putere, mamă, i-ar zice, dacă ar avea curaj, de ce să mai trăiești dacă mîntea e vîrșite și fără repere, dar apoi îi aude vocea în cap: nu vreau să mor, Elena, stai cu mine, și eu am avut grijă de tine când erai mică, și cuvintele se transformă în vuiet, nu vreau să mor, Elena!

De câte ori sună telefonul, tresare.

Ești paranoică, spune și Ioana din felul în care o privește, dar cum ar putea fi altfel dacă nu mai are niciun fel de control?

Nimeni nu o cunoaște mai bine ca ea, nimeni nu poate observa diferențele, ce se-ntâmplă cu femeia asta care-i ocupă mîntea și sufletul de 40 de ani?, cum de-a crezut că o să-i fie ușor să se desprindă?

Exagerezi, îi spune și Tudor, exasperat, după ce a adus-o acasă de lângă spital, incapabilă să se mai țină pe picioare, stătea pur și simplu jos, în zăpada-nghețată, abia când pielea a început să se învinețească de la frig l-a sunat să vină să o ia.

Îi putea simți amestecul de milă și dezgust să o vadă așa, chircită și îndurerată când încă nu era cazul, spunea el, spuneau toți, dar nu era ca și cum și-ar fi propus să facă asta, s-a întâmpat.

Nu mai băuse atât de mult dinainte de a rămâne însărcinată cu Ioana, a ieșit cu colegii de la librărie, era ziua Irinei, ce putea să fie rău dacă mergea într-un bar să se detașeze de toate? Nu mai ești la vârsta la care să fii deprimată, i-a zis Corina și i-a întins o bere, iar sentimentul că nu e de acolo, că nu are ce să le spună, deși împart același spațiu și timp, s-a mai diminuat.

Și, de fapt, după o altă bere, nici pe ea nu o mai interesa nimic în legătură cu ei, nu se mai simțea datoră să le cunoască poveștile, nu-ți face iluzii, și-a spus, și tu ești zgomet de fond cu problemele tale.

O vreme s-a concentrat pe muzică, mai târziu pe felul în care Alin, șeful lor, încerca să flirteze cu Irina, gesturile lui stângace, gura lui atât de aproape de urechea femeii îi făcea silă, apoi pe Corina, care râdea în hohote la orice glumă spusă de Ionuț, era muzică veche, din liceu, și asta a întristat-o și mai tare, așa că a băut și mai mult.

Vodcă, bere, a conversat cu oricine se găsea pe lângă ea, pot fi și eu populară, îi spunea din priviri Corinei, care se uita uneori uimită la ea, pot fi și eu aici, super prezentă, apoi a dansat, a răs, ha, ha, pot să rîd, vezi, s-a uitat din nou

spre colega ei, iar când a plecat încă era bine, și ar fi ajuns acasă dacă drumul nu trecea pe lângă noul spital.

S-a oprit. Nîntea încet, o peliculă subțire și albă acoperea curtea întregă, nicio urmă de pași, nicio fereastră luminată, clădirea părea înfricoșătoare așa, în întuneric, cu geamurile mari, negre, ca un vapor părăsit.

A văzut în curte containerele albe. De acolo nu mai iese nimeni, s-a gândit, sunt doar corpuri prinse de aparate până cedează toate organele. Știa asta de la știri, niciun om pe care-l cunoștea nu a ajuns în starea aia limită, dar cine știe, și abia la gândul ăsta i s-a făcut rău și l-a sunat pe Tudor, s-a așezat singură în zăpadă, mai jos de-atât n-am unde să ajung, i-a trecut prin cap.

E noapte și tăcerea din jur e culcuș pentru frici, Tudor doarme, ea nu, Ioana nu, o aude plimbându-se prin casă, apoi sfârșitul unui chibrit, și-ar aprinde și ea o țigară, cum să cobor?, îmbrățișarea lui e o piedică, de un an își dorește să doarmă cu el, dar aproape niciodată nu e timp, nu e momentul, și acum, că e aici, în sfârșit, de câteva zile, se simte încurcată, îi vine să plece de cum intră pe ușă, dar e prea obosită să mai facă vreun pas.

Ce știe ea despre intimitate?, e ceva ce a văzut în filme și în cărți, ceva ce a ghicit în privirile cu care cineva învîluia pe altcineva, în mișcările liniștitoare ale unor oameni, în gesturile lor calme, care o excludeau pe ea.

Felul în care deschizi o ușă sau așezi masa de prînz, într-o duminică după-amiaza, asta o fi? Sau felul în care te cuibărești dimineața lângă cineva, mirosul corpului, pielea sensibilă la atingere? Îmbrățișările Ioanei mici sau ritualul lor de a ieși la prima ninsoare pe câmpurile din afara orașului, de a se întinde pe pămînt, așteptînd să se așeze pe corpurile lor reci fulgi de toate mărimile?

I-a plăcut de Tudor de când l-a văzut prima dată, la un concurs de escaladă. Calm, cu fiecare mișcare bine calculată, știa traseul pe de rost, visa fiecare priză, asta i-a zis mai târziu. Un bărbat atât de meticulos ar putea să aibă răbdare și cu ea, s-a gândit atunci, ar putea sta până la final, până va putea fi și ea întregă, fără frică, nu așa, bucăți.

Doar că Tudor nu părea să o observe, la nicio ieșire pe munte, la nicio ieșire la bere, și asta a provocat-o și mai tare, doar ea era antrenată în respingere.

Abia după câteva luni au stat de vorbă, noaptea, într-o cabană din Crai, după ce toți adormiseră beți și epuizați. Era plictisit. A întrebat-o dacă vine cu el afară, cu frontale, și s-a dus, dar a tremurat la fiecare pas pentru că nu vedea nimic și era prea speriată, s-a gândit că o să moară atunci, lângă bărbatul străin și întunecat, s-a gândit la Ioana, la maică-sa, la ce vor face ele fără ea, deși să mori rapid nu era cea mai urâtă chestie. Și tatăl ei murise așa, n-a fost chin,

n-a fost durere, a fost doar o senzație stranie, un timp, că nimeni nu o mai vede, că odată cu el a devenit invizibil și ea.

Tudor a ținut-o de mână, a mers ca în transă, totul părea neînsemnat de sus, așa că de bucurie l-a sărutat și de atunci au rămas împreună.

Împreună, dar fiecare la casa lui, împreună, dar fiecare cu libertatea lui de mișcare, împreună, dar ea singură, de multe ori, în fața atacurilor mamei, care-i reproșa că Tudor nu vrea nimic serios, în fața uimirii Ioanei, care era convinsă că tipul nu va mai rezista mult pentru că ești ciudată și tristă mereu.

Cine este bărbatul acesta și cum ar putea somnul lui s-o împlânzească?, îi ascultă respirația înceată, îi trece mâna peste obraji ca un fel de recunoaștere, peste barba nerasă, peste pleoape, și gestul ăsta o sperie, e ca și cum i-ar mai închide o dată ochii deja închiși, nu e mort, e viu, ești nebună, își spune, e cât se poate de viu, se ridică greu din pat, pașii ei scârțâie pe podeaua goală, așază o pătură pe jos, ia prima carte la îndemână:

„ei merg din răspuțeri către trecut, pentru că într-o zi acolo va fi viitorul”² citește.

Ce vrei să fac și nu fac?, ce vrei să spun și nu spun?, o întreabă abia după câteva zile, e dimineată și stângăcia lui o sperie, tocmai acum vorbește despre ce nu se vede, dar se simte, suntem iar de o parte și de alta a lucrurilor, niciodată împreună, i-ar spune, dar amână, își simte urechea fierbinte de la telefonul lipit de ea,

abonatul nu poate fi contactat,

abonatul nu poate fi contactat,

nimeni nu răspunde azi la noul spital, nici doctor, nici asistentă, nici maică-sa, doar centrala care face legătura cu o cameră de gardă inexistentă.

E dimineată și deja Tudor e nerăbdător, poate are dreptate Ioana, poate în curând va pleca și o va lăsa cu toate fricile ei, totuși coboară treptele împreună, două etaje de tăcere, o ușă se deschide brusc și un bărbat iese grăbit, te iubesc, îi spune celei care a rămas înăuntru, o fi ceva natural, probabil, să pleci și să spui te iubesc.

Vidrele se țin de mână atunci când dorm, să nu le ia apa, îi șoptește fetița la ureche, am văzut eu la desene, apoi aleargă veselă prin librărie, și i-a rămas imaginea asta în cap cu niște șobolani mari care se agață unul de altul, sigur nu asta a zis, dar mintea ei derapează continuu. Ce faci?, o întreabă și Dragoș cel mic, mă pupi? Vreau să mă pupi, continuă, pupă-l, că n-o să te lase, râde tatăl băiatului, Dragoș cel mare, și toată librăria îi pare ocupată de copilul care întinde niște mâini slabe și lungi după ea, dar cum rămâne cu ce vreau eu?, se înfurie, când contează ce vrea și ea, să plece, să uite de maică-sa și de Tudor, ce se-ntâmplă cu noi, Leia?, ce se-ntâmplă?, se-ntâmplă că-n viață rareori primești ce vrei, spune asta cu voce tare, uitându-se țință în ochii copilului.

Ce-i dați pentru demență, o întreabă noua doctoriță la telefon, nu e deloc cuminte, azi-noapte i-am legat mâinile de pat, și vocea se pierde, ce nu auzi, nu există, ce nu vezi, nu există, deci aici se ajunge, câteva ore mai devreme o răstigneau pe maică-sa într-un salon de spital, în timp ce ea se chinuia să doarmă lângă Tudor.

Tu ești cheia, tu nu ești tu în legătură cu tine, i-a spus odată cineva, de-asta apar fisuri, sunt fisuri în ea pe care nu poate să le astupe, e un conglomerat de bucăți, o bucată de când a murit taică-su, una de când a născut-o pe Ioana, alta de când a plecat Radu, unele mici de când maică-sa a început să uite...

Mintea ei e un deșert plin cu mine ascunse, nu știe niciodată pe ce calcă și de unde vine explozia, alo, doamnă, mă mai auziți?!

*(*fragment în avanpremieră din noul roman al Mariei Orban, în curs de apariție în colecția n'auto a editurii Nemira)*

Note

¹Dan Sociu, *Vino cu mine știu exact unde mergem* (Polirom, 2015)

²Ioan Es. Pop, *Arta fricii* (Charmides, 2016)

Ram 2